

Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

5/2009

LEDARE

Ett litet ord i en lång predikan

Jag tittade nyligen på en intervju med min vän, biskop Bertil Gärtner, i Sveriges television. Bertel Gärtner, som avled i september detta år, intervjuades av Hagge Geigert. Året torde ha varit 1982.

Jag minns såväl den gång jag hade tillfälle att besöka Gärtner i hans hem i Göteborg. Han visade en säck och berättade att han fått så mycket post efter TV-programmet att han blev tvungen att samla dem i en säck.

Orsaken till denna massiva respons var att Bertil Gärtner på grund av sin ämbetsteologiska uppfattning i massmedia hade framställts som ett odjur, som en motmänniska, kvinnohatare och snart sagt alla dåliga attribut.

När folk såg programmet, mötte de en ödmjuk och stillsam biskop, med en god och glad glimt i ögat, vilket var något helt annat än man trott. Han var en ansedd teolog, som verkat som professor några år i USA och doktorerat på en avhandling på Paulus och hans tal på Areopagen. Han hade också skrivit en bok om det gnostiska Tomasevangeliet. Men bilden tecknades av en ödmjuk kristen, en troende präst och biskop, vilket var något helt annat än vad som folk hade trott.

Programmet resulterade i ett slags chock: folk skrev till Gärtner och bad om förlåtelse för det de tänkt och sagt om honom! De sade nog att de inte kan omfatta hans åsikter till alla delar, men att de inser att de totalt felbedömt hans person.

I programmet bad sedan Hagge Geigert att Bertil Gärtner skulle säga något till alla de olyckliga, sjuka och på många andra sätt drabbade människor, som såg på programmet.

- Du har en minut på dig, sade Geigert.

Då sade Gärtner att han i talet på Areopagen, som han forskat i, funnit ett litet ord. Detta ord, sade Gärtner, citeras mycket sällan, det läses när man läser hela texten.

Och så kom det: "Gud är ju inte långt från någon enda av oss." (Apg. 17:27).

Jag har ganska ofta fått frågan "kan du tala med 'övre våningen', du har säkert närmare relationer än jag..."?

Varje gång har jag svarat: vi har lika nära kontakt med Gud, det är bara att ta kontakten i bruk, men jag vill naturligtvis be för Dig!

Just det där ordet "någon enda av oss" är väldigt fint. Slutsatsen är ju, att det alltid lönar sig att vända sig till Gud, med allt, oberoende av vem det gäller, eller vad det gäller eller vad som har hänt.

Det finns en beställning på evangeliet

för dagens människor. Och ändå hör man ofta sägas att människorna inte är intresserade av Gud eller kristen tro. Men det finns ett väldigt behov, mycket nöd och oro. När man är på förbönsmöten kan man träffa människor som man nästan aldrig annars ser i kyrkan, men som drabbats av sjukdom eller något annat svårt. Dessa människor finns överallt: i hemmen, på sjukhus, på arbetsplatser, på gatan, i restauranger och kyrkor – överallt. Människor, som ibland – eller kanske ganska ofta – har det svårt, människor, som har ärende till Gud.

Den verkliga poängen i det lilla ordet i den långa predikan är att Paulus uppmanar

de intellektuella i Aten att omvända sig till Kristus, och få ta emot sina synders förlåtelse. Men det är också ett ord till uppmuntran, och en uppmaning till att lämna alla bekymmer och frågor i Guds goda händer. En lång predikan, men ett litet ord, som ibland har glömts bort. Ordet som kan förändra allt.

”Gud är ju inte långt borta från någon enda av oss.” Inte ens då, när det känns så. Inte heller nu, när du läser detta.

29.10.2009
Henrik Perret

Inte ens lägonkonjunktoren får studerande att avstå från böcker. Till STI:s höst hör oskiljaktligt ett bokloppstorg. Där finner många något för en teologs viktigaste assistent, en god bokhylla. Foto: Tomas Garaisi

Tro i vardagen

Skriftskolan – vägkost för livet

Iida Halme som kommer från Villmanstrand, visste inte när hon började sin skriftskola vad den tro hon där fann skulle betyda för henne och hennes liv.

”Hemma sysslade vi med segling, så jag beslöt att anmäla mig till Folkmissionens seglingsskriftskolläger. Min familj var inte andligt engagerad och jag kunde inte ana att jag skulle komma till tro under skriftskolan. Efter skriftskolan började jag delta i Folkmissionens kvällar för ungdomar i Villmanstrand. Jag fick lära mig mycket, och mycket att tänka på. Det var då jag började intressera mig för teologi”, säger Iida.

”Under gymnasiet mognade tanken på teologiska studier. Jag hade alltid tänkt att jag vill studera vid universitetet. Teologi var ett bekant ämne, och studierna ger en bred allmänbildning. Jag fascinerades dessutom av tanken på att kunna läsa Bibeln på grundspråket.”

Från Villmanstrand till Helsingfors

Efter gymnasiet deltog Iida i Folkmissionens ungdomsteam i två år innan hon påbörjade studierna i Helsingfors. Nu, efter tre år av studier, är Iida nöjd med sitt val att läsa teologi.

”Jag hade verkligen inte stora förväntningar när det gäller studierna. De har

ändå visat sig vara mycket intressanta. Det svåraste är exegetiken, för det är där man mest konfronteras med åsikter som avviker från ens egna. Jag har ändå valt GT:s exegetik till mitt huvudämne, många frågor är så intressanta och jag vill få svar”, säger Iida.

”STI har varit en viktig plats för mig där jag får träffa andra kristna. När man kommer till STI vet man att man alltid träffar någon bekant. Här känner man att man hör samman, på universitet kan det ibland kännas ensamt. Under det första året gav föreläsningarna i exegetik mycket hjälp i studierna och för mina funderingar. Jag kommer gärna till den dagliga andakten kl. 14, då får man stilla sig ett tag mitt under dagen.”

Det handlar om tro

”Gud är det viktigaste i mitt liv. Innan jag träffade min man var Gud den enda fasta punkten i mitt liv. Jag hoppades att jag skulle kunna uppleva Guds närhet, att jag skulle lära mig att leva av Ordet, på samma sätt som jag lever med min man. Jag vill att tron skulle leva i vardagen, att den inte skulle vara för ”högtidlig”. Detta är viktigt i synnerhet i andligt arbete”, funderar Iida.

”Vid nattvardsbordet får man konkret erfara Guds närvaro, och i bibelstudiet finner man många beröringspunkter med livet i vardagen. Den bibelbok, som jag för tillfället tycker att speciellt talar till mig, är

Hebréerbrevet, särskilt vers 2:18: ”Eftersom han själv har lidit och blivit frestad, kan han hjälpa dem som frestas.” Jesus känner vårt liv i vardagen och ger oss tröst och trygghet. Fastän det finns mycket som jag inte kan göra något åt, får jag tro att Gud tar hand om allt, också om mig.”

Framtidsplaner

”Jag drömmer om ett arbete där min kallelse som teolog skulle kunna komma till sin rätt, och att arbete skulle vara meningsfullt. Och naturligtvis hoppas jag också på ett familjeliv.”

Iida får bekanta sig med familjelivet nästa vår, för hon flyger med sin man till Japan, där hon under fyra månader skall sköta missionärsbarn.

Folkmissionen tog kontakt och frågade om vi kunde hjälpa till med två familjers barn. Det passade bra, för jag hade redan en tid tänkt fara utomlands någonstans. Missionsarbete kan vara ett alternativ, för i missionsarbetet finns många uppgifter för en teolog”, säger Iida.

Marilina Metsävirta

HEMMA OCH BORTA

Svenska kyrkans kyrkomöte godkände den 22 oktober 2009 kyrkostyrelsens framställning om att Svenska kyrkan skall utvidga sin äktenskapssyn till att också omfatta enkönade par. Svenska kyrkan är nu beredd att viga till homosexuellt äktenskap. Beslutet fattades med 176 ja-röster, 62 nej-röster, 11 ombud röstade blankt. Biskoparna saknar rösträtt, men sju biskopar kom med ett uttalande där de säger att beslutet inte var tillräckligt väl förberett och kom för fort. Man har på olika håll sagt att beslutet var politiskt, inte teologiskt.

Det vemodiga med biskoparnas uttalande är att de allra flesta är beredda att godkänna homopar, och alla var mig vederligen för välsignelse av registrerat partnerskap.

Beslutet har väckt mycket diskussion. En del har utträtt ur kyrkan, bl.a. generalsekreteraren för Svenska Evangeliska Alliansen, Stefan Gustavsson. Han är mycket känd också hos oss, en apologet och bibellärare, och han har bl.a skrivit boken *Kristen på goda grunder*.

I och med detta beslut stiger Svenska kyrkan ur en lång och enhetlig kristen tradition, enligt vilken äktenskapet är ett förbund mellan en man och en kvinna. Den svenske ärkebiskopen har fått ett brev av två anglikanska biskopar, som har varnat för beslutets konsekvenser.

Redan i detta skede har många kyrkoherdar och präster meddelat att de inte kommer att viga enkönade par.

Kyrkomötet underströk att ingen är tvungen att viga, men redan har det i offentligheten framförts krav på att varje blivande präst måste förbinda sig att utföra alla förrättningar inklusive vigsel av homosexuella par, med andra ord samma tongångar som gäller ämbetsbeslutet.

Många har sagt att det egentliga beslutet redan fattades när man gick in för att välsigna registrerade par. Detta nya beslut är egentligen en logisk följd av det förra beslutet. När det fattades, svalde man kroken så att säga.

Varje kristen skall nu öppna sin bibel, knäppa sina händer och be Gud om beskydd och om ljus över texterna. Enligt min mening handlar det om ett klart val mellan folkets röst och Guds röst i Skriften, tyvärr till förmån för folkets röst. Det handlar egentligen inte främst om homosexualitet, utan om Guds Ords ställning.

Jag hoppas dock att man inte skall fokusera på homosexuella personer. De har ofta känt sig avvisade och orättvist bemötta, som om de skulle utgöra någon speciell grupp i ordets negativa mening. Det handlar om Bibelns auktoritet, och om varje människas behov av Guds nåd och hjälp.

Här hemma skall vi i februari välja ärkebiskop – Ärkebiskopen är "primus inter pares" (den förste bland jämlikar) i förhållande till de andra biskoparna. Varje biskop sköter sitt stift. Därför är det ärkestiftets präster och elektorer som väljer ärkebiskop. Men utöver dem så har också andra grupper rösträtt. Ärkebiskopen har ju många rikskyrkliga uppdrag – han är ordförande för kyrkomötet och kyrkostyrelsen och biskopsmötet, för att nämna några. Därför har också kyrkomötesombuden, domkapitlens medlemmar, medlemmarna i stiftsfullmäktige (i alla stift) och i kyrkostyrelsen, rösträtt.

Ärkebiskopens ställning är mycket svår och full av utmaningar. Nu skall vi komma ihåg att be för valet.

H.P.

“Kan du ge mig en femma?”

Teologiska institutet i Finland (STI) utför ett viktigt arbete bland teologiestuderande i vårt land. STI satsar på utbildning och forskning och vill bygga på Bibeln och vår kyrkas bekännelse.

STI arbetar för

- teologistuderande, för att utbilda unga andliga ledare, präster och teologer för församlingar och kyrkliga rörelser
- präster, teologer och andliga ledare, för att inspirera dem till en Kristuscentrerad teologi och andligt ledarskap
- att göra Bibeln känd, älskad och trodd bland kristna i församlingar och föreningar

Vi söker nu flera understödande medlemmar, som vill vara med och utrusta unga människor till att bli goda teologer med en brinnande förankring i det bibliska budskapet om Jesus Kristus.

Vill Du vara med – för en summa som är lika med 2–3 koppar kaffe i månaden...?

Kom med och hjälp, t.ex. genom att understöda STI med 5 € per månad! Om man kommer överens med banken om direktdebitering, går 100% av summan till STI!

Kom med! Du kan också försöka vidtala några nya personer. Gör då såhär:

1. Kontakta din egen bank genom ett personligt besök, eller per telefon, och kom överens om direktdebitering en gång i månaden: 5 € eller 3 € eller 10 € eller vad Du vill!
2. För betalningen skall du använda ett personligt referensnummer som finns på adresslappens högra hörn på kuvertet.
3. Försök gärna be några vänner komma med!

Nya understödande medlemmar, som vill komma med, ska sända in eller ringa in sitt namn och sin adress till oss (se rutan nedan).

Om det är något Du vill veta, kan Du ringa till STI, Kirsi Sell talar också svenska.

Du kommer väl ihåg att be för STI, att vårt arbete får bli till välsignelse!

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550
Fax 09 6689 5555
E-post: sti@teolinst.fi
fornamn.efternamn@teolinst.fi

Hemsida www.teolinst.fi
Bank Sampo 800011-564245

Annställda
generalsekr. Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)
sekreterare Kirsi Sell (hem 09 505 1796)

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesal.

Öppet under perioderna kl. 9–19

Finansierat av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 35 €/år (studerande 10 €, kollektivt 100 €). Bokgåvor, understöd och testamenter mottas med tacksamhet.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till understödande medlemmar.

Styrelsens ordförande
verksamhetsledare Timo Junkkaala

Medlemsorganisationer
Missionsföreningen Säningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolungsdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibelinstitutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

Tryckeri Kirjapaino Hermes Oy

A white marble cross stands in the foreground, set against a blurred background of a stone wall and a window. The cross is simple and rectangular. Engraved on the horizontal bar of the cross is the text: "Ty för mig är livet Kristus och döden en vinst." To the right of this text, also engraved, is "Fil. 1:21".

**Ty för mig är livet Kristus och
döden en vinst.**

Fil. 1:21

Pämbilder: Hilpi Jenu
Det är i år 50 år sedan Kyrksläpps
kyrka återvigdes efter överlåtelsen
av Porkkala